

vzgojitelj predšolskih otrok
in skrb za lastni profesionalni
razvoj

Vzgojitelj predšolskih otrok in skrb za lastni profesionalni razvoj

Jurka **Lepičnik Vodopivec**
Maja **Hmelak**

Koper 2018

Jurka **Lepičnik Vodopivec**
Maja **Hmelak**

Vzgojitelj predšolskih otrok in skrb za lastni profesionalni razvoj
Znanstvena monografija

Zbirka: Knjižnica Ludus, 11 (ISSN 2536-1937)
Urednica zbirke: **Silva Bratož**

Recenzentki: **Nevenka Tatkovič, Tatjana Devjak**
Lektura: **Davorin Dukič**
Naslovnica: **Tina Cotič**
Oblikovanje: **Tilen Žbona**
Prelom: **Milica Golijanin, Nika Pavlin**

Založila: **Založba Univerze na Primorskem**
Titov trg 4, SI-6000 Koper
Glavni urednik: **Jonatan Vinkler**
Vodja založbe: **Alen Ježovnik**
Koper 2018

ISBN 978-961-7055-12-2
Naklada: **200 izvodov**

© 2018 Založba Univerze na Primorskem

Izid monografije je finančno podprla Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije iz sredstev državnega proračuna iz naslova razpisa za sofinanciranje znanstvenih monografij (2018)

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.2.011.3-051

LEPIČNIK-Vodopivec, Jurka

Vzgojitelj predšolskih otrok in skrb za lastni profesionalni razvoj : [znanstvena monografija]
/ Jurka Lepičnik Vodopivec, Maja Hmelak. - Koper : Založba Univerze na Primorskem, 2018. -
(Knjižnica Ludus, ISSN 2536-1937 ; 11)

ISBN 978-961-7055-12-2
1. Hmelak, Maja, 1982-
296653056

VSEBINA

UVOD	7
KDO JE VZGOJITELJ PREDŠOLSКИH OTROK	9
IZOBRAŽEVANJE VZGOJITELJEVSKOZI ZGODOVINO	11
Razvoj izobraževanja vzgojiteljev predšolskih otrok od 1872 do 1918	13
Razvoj izobraževanja vzgojiteljev predšolskih otrok od 1918 do 1938	15
Razvoj izobraževanja vzgojiteljev predšolskih otrok od 1938 do 1945	17
Razvoj izobraževanja vzgojiteljev predšolskih otrok od 1945 do 1989	17
Razvoj izobraževanja vzgojiteljev predšolskih otrok od 1989 do danes	30
IZOBRAZBA VZGOJITELJEV PREDŠOLSКИH OTROK	33
Znanstveno-strokovno izobraževanje	34
Praktično usposabljanje	35
PROFESIONALIZEM KOT POMEMBEN VIDIK IZOBRAŽEVANJA VZGOJITELJEV	41
Značilnosti vzgojiteljevega profesionalnega razvoja	43
Vloga in pomen vzgojiteljevega profesionalnega razvoja	45
Načela vzgojiteljevega profesionalnega razvoja	48
ODLOČITEV POSAMEZNIKA ZA POKLIC VZGOJITELJA PREDŠOLSКИH OTROK	51
OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI VZGOJITELJEV PRI NJIHOVEM DELU	59
Vzgojitelj in delo z otroki	59
Vloga vzgojitelja pri sodelovanju s starši	63

Sodelovanje z ostalimi delavci vrtca pri organizaciji življenja in dela v vrtcu	65
Vloga vzgojiteljev predšolskih otrok za uspešno delo in življenje v vrtcu	68
ZADOVOLJSTVO IN ODGOVORNOSTI VZGOJITELJEV PRI NJIHOVEM DELU	71
Vseživljenjsko izobraževanje vzgojiteljev predšolskih otrok	73
Stalno strokovno izpopolnjevanje vzgojiteljev predšolskih otrok	76
Napredovanje vzgojiteljev predšolskih otrok v nazive	77
Samouresničitev pri delu	77
Razmere pri delu	77
VZGOJITELJ IN SKRB ZA LASTEN OSEBNOSTNI RAZVOJ	81
ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI PROFESIONALNEGA RAZVOJA	87
SKLEP	91
POVZETEK	93
SUMMARY	99
LITERATURA	105
RECENZIJI	115
IMENSKO KAZALO	119

UVOD

Vzgojitelj (v celotni monografiji uporabljamo moški spol besede) predšolskih otrok dela z občutljivo populacijo, pri svojem delu je izpostavljen nenehnim novim nalogam in izzivom, ki od njega terjajo višjo stopnjo profesionalnosti. Ob tem ni treba posebej dokazovati, da lahko uspešneje vzgajajo in učijo le vzgojitelji, ki so tudi sami izobraženi in se hkrati stalno strokovno izpopolnjujejo. Tako je danes in tako je bilo tudi skozi celotno zgodovino. Lik vzgojitelja se je razvijal in izpopolnjeval preko njega samega in skozi njegovo učenje, ki mu danes rečemo vseživljenjsko učenje oz. profesionalni razvoj.

Vzgojiteljev profesionalni razvoj bi torej lahko opredelili kot proces vseživljenjskega učenja, ki vključuje vzgojiteljevo osebnostno, poklicno in socialno dimenzijo. Hkrati je to proces (Vonta, 2005), v katerem lahko dosežemo uravnoteženost v uresničevanju vseh dimenzij profesionalnosti in s tem višjo kakovost svojega dela ter zadovoljstva pri delu.

Profesionalni razvoj vzgojiteljev predšolskih otrok predstavlja kontinuiteto, ki zajema izobraževanje študentov predšolske vzgoje in stalno strokovno izpopolnjevanje vzgojiteljev predšolskih otrok. *Izobraževanje študentov predšolske vzgoje* poteka v okviru visokošolskega študijskega programa Predšolska vzgoja. Zajema področja uradnega/veljavnega in prikritega kurikula kot tudi osebnostni razvoj prihodnjega vzgojitelja. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja so Slovenijo zajele politične, gospodarske in družbene spremembe, ki so povzročile proces prenove vzgojno-izobraževalnega sistema in s tem tudi predšolske vzgoje. Ena izmed posledic procesa prenove je zahteva po visoki strokovni usposobljenosti vzgojiteljev, ki morajo biti široko

razgledani in strokovno kompetentni. Specifična teoretična znanja in ustrezne praktične izkušnje lahko dobijo le z ustreznim izobraževanjem. *Stalno strokovno izpopolnjevanje vzgojiteljev predšolskih otrok* pa je ustaljena praksa zadnjih let. Po ugotovitvah L. Marjanovič Umek, U. Fekonja, T. Kavčič in A. Poljanšek (2002) je pri tem osnovni namen izboljšanje dela, dopolnjevanje znanja in krepitev strokovne kompetentnosti. Vzgojitelj se seznanja z novimi in alternativnimi metodami ter oblikami dela, novo vsebino, novimi pogledi na razvoj otroka, različnimi načini spodbujanja otrokovega razvoja, novo tehnologijo idr.

Koliko bosta vzgoja in izobraževanje (Rosić, 2009) v konkretni praksi odgovorila na nove zahteve in izzive ter koliko bo to učinkovito, pa je odvisno od kvalitete vzgojiteljevega dela in vzgojitelja samega. Prav zato je danes eno temeljnih vprašanj, s katerim se ukvarjajo različni strokovnjaki in oblast, kako izobraževati in pripravljati vzgojitelje za uspešno opravljanje profesionalnih nalog ter kako zagotoviti njihovo stalno profesionalno rast in razvoj.